

Vyrovnání a zástavní právo

Je-li osobní pohledávka zástavního věřitele vůči osobnímu dlužníku, jenž je současně zástavním dlužníkem, podle stavu ke dni, kdy nabylo právní moci usnesení o povolení vyrovnání takovému dlužníku, nižší než hodnota zástavy, která ji zajišťuje, nelze částku, o kterou výtěžek zpeněžení zástavy převyšuje takto určenou pohledávku, použít na úhradu úroků a úroku z prodlení, které měly přirůst k zajištěné pohledávce v době od právní moci usnesení o povolení vyrovnání; právo na toto příslušenství zaniklo všem věřitelům vůči dlužníku dnem právní moci usnesení o potvrzení vyrovnání (které bylo následně i splněno).

(Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky sp.zn. 29 Cdo 5026/2009, ze dne 21.12.2011)

Nejvyšší soud České republiky rozhodl v právní věci žalobce V., a. s., se sídlem v O., zastoupeného JUDr. R. D., advokátem, se sídlem v P., proti žalované České republice - Ministerstvu financí, se sídlem v Praze 1, zastoupené Úřadem pro zastupování státu ve věcech majetkových, se sídlem v P., o zaplacení částek 369.809.605,93 Kč a 909.743,96 EUR s příslušenstvím, vedené u Obvodního soudu pro Prahu 7 pod sp. zn. 26 C 20/2007, o dovolání žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 24. června 2009, č. j. 18 Co 207/2009-306, tak, že rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 24. června 2009, č. j. 18 Co 207/2009-306 a rozsudek Obvodního soudu pro Prahu 7 ze dne 28. ledna 2009, č. j. 26 C 20/2007-269, se zrušují a věc se vrací soudu prvního stupně k dalšímu řízení.

Z odůvodnění:

Žalobou ze dne 26. dubna 2006 se žalobce (V., a. s.) domáhal po žalované (České konsolidační agentuře) zaplacení částek 369.809.605,93 Kč a 909.743,96 EUR, vždy s úrokem z prodlení z dlužné částky ve výši 8,75 % od 27. dubna 2006 a dále v aktuální výši odpovídající ročně výši repo sazby stanovené ČNB a navýšené o 7 procentních bodů, platné pro první den příslušného kalendářního pololetí, v němž trvá prodlení žalované, do zaplacení. Žalobu odůvodnil tím, že:

1/ Usnesením ze dne 15. září 2000, sp. zn. 35 Kv 1/2000, které nabylo právní moci dne 11. listopadu 2000, povolil Krajský obchodní soud v Ostravě žalobci (jako dlužníku) vyrovnání.

2/ Usnesením ze dne 3. srpna 2001, sp. zn. 35 Kv 1/2000, které nabylo právní moci dne 14. prosince 2001, Krajský obchodní (správně jen Krajský) soud v Ostravě potvrdil vyrovnání.

3/ Usnesením ze dne 9. května 2002, sp. zn. 35 Kv 1/2000, které nabylo právní moci téhož dne, prohlásil Krajský obchodní (správně jen Krajský) soud v Ostravě vyrovnání za skončené.

4/ Žalovaná přihlásila do vyrovnání (podáním ze dne 11. října 2000, ve znění podání z 23. a 25. října 2010 a 11. června 2001) pohledávku ze smlouvy o restrukturalizaci úvěru ze dne 11. června 1996 v celkové výši 1.907.346.930,98 Kč, tvořenou jistinou ve výši 1.532.090.098,88 Kč a příslušenstvím (úroky, úroky z prodlení a poplatky) ve výši 375.266.272,10 Kč (dále jen „pohledávka č. 1“), podle stavu do dne 11. listopadu 2000, kdy nabylo právní moci rozhodnutí o povolení vyrovnání. Co do částky 503.900.000,- Kč (bez rozlišení na jistinu a příslušenství) přihlásila žalovaná pohledávku č. 1 jako přednostní pohledávku ve smyslu ustanovení § 54 zákona č. [328/1991](#) Sb., o konkursu a vyrovnání (dále též jen „ZKV“), tedy jako pohledávku zajištěnou zástavním právem k nemovitostem v katastrálním území Zábřeh - Hulváky podle smlouvy ze dne 3. března 1997.

5/ Žalovaná přihlásila do vyrovnání (podáním ze dne 12. října 2000, ve znění podání z 24. května 2001) pohledávku ze smlouvy o úvěru ze dne 13. července 1998 v celkové výši 1.418.006.583,49 Kč, tvořenou jistinou ve výši 1.200.000.000,- Kč a příslušenstvím (úroky, úroky z prodlení a poplatky) ve výši 218.0006.583,49 Kč (dále jen „pohledávka č. 2“), podle stavu do dne 11. listopadu 2000, kdy nabylo právní moci rozhodnutí o povolení vyrovnání. Co do částky 1.367.324.772,14 Kč (bez rozlišení na jistinu a příslušenství) přihlásila žalovaná pohledávku č. 2 jako přednostní pohledávku ve smyslu ustanovení § 54 ZKV, tedy jako pohledávku zajištěnou zástavním právem k nemovitostem v katastrálním území Zábřeh - Hulváky podle zástavních smluv ze dne 10. května 1999 a 1. října 1999 a dále zástavním právem k nemovitostem v katastrálním území Moravská Ostrava, Zábřeh nad Odrou, Zábřeh - VŽ, Vítkovice, Hrabůvka a Kunčice nad Ostravicí podle zástavní smlouvy ze dne 13. července 1998 a k nemovitostem v katastrálním území Moravská Ostrava podle zástavní smlouvy ze dne 21. srpna 1998.

6/ Žalovaná přihlásila do vyrovnání (podáním ze dne 12. října 2000, ve znění podání z 24. května 2001) pohledávku ze smlouvy o úvěru ze dne 4. září 1998 (kde část úvěru byla poskytnuta v DEM) v celkové výši 453.802.011,50 Kč, tvořenou jistinou ve výši 395.890.400,- Kč a příslušenstvím (úroky, úroky z prodlení a poplatky) ve výši 57.911.611,50 Kč (dále jen „pohledávka č. 3“), podle stavu do dne 11. listopadu 2000, kdy nabylo právní moci rozhodnutí o povolení vyrovnání. Co do částky 446.050.567,50 Kč (bez rozlišení na jistinu a příslušenství) přihlásila žalovaná pohledávku č. 3 jako přednostní pohledávku ve smyslu ustanovení § 54 ZKV, tedy jako pohledávku zajištěnou zástavním právem k nemovitostem v katastrálním území Zábřeh - Hulváky podle zástavních smluv ze dne 10. května 1999 a 1. října 1999 a dále zástavním právem k nemovitostem v katastrálním území Moravská Ostrava, Zábřeh nad Odrou, Zábřeh - VŽ, Vítkovice, Hrabůvka a Kunčice nad Ostravicí podle zástavní smlouvy ze dne 4. září 1998.

7/ Nezajištěná část pohledávek byla vypořádána v souladu s usnesením o potvrzení vyrovnání. Zajištěné části pohledávek se toto usnesení netýkalo. Žalovaná zajištěnou část pohledávek dále (podle žalobce nesprávně) úročila jak běžným, tak sankčním, úrokem a žalobce je splácel.

8/ Žalovaná jako postupitel uzavřela se společností L. OSTRAVA a. s., nyní V. HOLDING, a. s. (dále jen „společnost VH“) jako postupníkem dne 19. srpna 2003 smlouvu o postoupení pohledávky (dále jen „postupní smlouva“), jejímž předmětem byly mimo jiné i pohledávky č. 1 až 3, v účetní hodnotě k 30. červnu 2003, jejichž výše činila u pohledávky č. 1 částku 522.535.797,04 Kč, u pohledávky č. 2 částku 1.764.782.949,53 Kč a u pohledávky č. 455.912.996,99 Kč.

9/ Po postoupení pohledávek bylo zjištěno, že (v celé postoupené výši) neexistují, neboť k 14. prosinci 2001 částečně zanikly ze zákona. Nebyly totiž v rozsahu, ve kterém byly přihlášeny do vyrovnání jako přednostní, zajištěny v plné výši. V části, kterou nekrylo zajištění, proto zanikly dle § 63 odst. 1 poslední věty ZKV (jehož použitelnost dovodil i Nejvyšší soud v rozhodnutí sp. zn. 32 Odo 1171/2004 (jde o rozsudek ze dne 16. října 2006, který je - stejně jako další rozhodnutí Nejvyššího soudu zmíněná níže a vydaná v době od 1. ledna 2001 - veřejnosti dostupný na webových stránkách Nejvyššího soudu).

10/ Podle znaleckých posudků, které si žalobce nechal vypracovat, činí hodnota zajištění u pohledávky č. 1 částku 3.200.000,- Kč, u pohledávky č. 2 částku 319.600.000,- Kč a u pohledávky č. 3 částku 0,- Kč (jelikož zástavní právo bylo zřízeno jako druhé nebo pozdější v pořadí u nemovitostí, jejichž hodnota zajištění byla zohledněna již u pohledávky č. 2). Nad tyto částky proto pohledávky zanikly (jako řádně nepřihlášené do vyrovnání) dnem 14. prosince 2001. Uvedené potvrzují i závěry zformulované v rozhodčím nálezů Rozhodčího soudu při Hospodářské komoře České republiky a Agrární komoře České republiky ze dne 20. října 2004, sp. zn. Rsp 99/04, vydaném ve sporu o určení částečného zániku pohledávek (mimo jiné i postoupené části pohledávek č. 1 až 3) mezi společností VH (jako žalobcem) a žalobcem v této věci (jako žalovaným), pod bodem 49. Po 14. prosinci 2001

proto pohledávka č. 1 existovala jen ve výši 3.200.000,- Kč, pohledávka č. 2 jen ve výši 319.600.000,- Kč a pohledávka č. 3 již neexistovala vůbec. Po uvedení dne se tyto pohledávky také již nemohly zvyšovat o úroky, úroky z prodlení nebo o další příslušenství. Je pravdou, že zákon nestanoví povinnost věřitele ocenit zajištění znaleckým posudkem, ale pokud tak neučiní, musí nést nepříznivé důsledky svého dispozitivního subjektivního chování; potud žalobce poukazuje na rozhodnutí Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 435/99 (jde o usnesení ze dne 11. listopadu 1999, uveřejněné pod číslem 71/1999 Sbírkou nálezů a usnesení Ústavního soudu) a analogicky na rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 29 Odo 176/2004 (jde o rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 27. října 2004, uveřejněný pod číslem 72/2005 Sbírkou soudních rozhodnutí a stanovisek – dále jen „R 72/2005“).

11/ Na výše uvedeném základě žalobce dovozuje, že mu vznikl nárok na vydání bezdůvodného obohacení představující platby na zaniklou část pohledávek, když obecně platí, že je-li plněno na základě právního titulu, který odpadl, nebo bez právního důvodu, má osoba, které bylo plněno, povinnost takové plnění vydat.

12/ Do doby, než došlo k postoupení pohledávek, plnil žalobce na tyto pohledávky přihlášené jako přednostní tak, že uhradil postupem dle § 330 odst. 2 zákona č. [513/1991](#) Sb., obchodního zákoníku (dále též jen „obch. zák.“):

- na pohledávku č 1 celkem částku 176.100.000,- Kč, z toho 82.061.474,28 Kč na jistinu a 94.038.525,72 Kč na její příslušenství;
- na pohledávku č 2 celkem částku 182.121.025,87 Kč, a to celou na její příslušenství;
- na pohledávku č 3 celkem částku 63.911.100,06 Kč a 909.743.96 EUR.

13/ Vzhledem k tomu, že v rozsahu zajištění nebyly přihlášené pohledávky rozděleny na jistinu a příslušenství, provedl žalobce toto rozdělení pro účely určení výše bezdůvodného obohacení podle poměru, v jakém bylo příslušenství pohledávek k jistině u původně přihlášených pohledávek. Podle tohoto poměru tak:

- u pohledávky č. 1 z celkem přihlášených 1.907.346.930,98 Kč (100 %) jistině ve výši 1.532.090.098,88 Kč odpovídalo 80,33 % a příslušenství ve výši 375.266.272,10 Kč 19,67 %; podle tohoto poměru pak existující výši pohledávky (3.200.000,- Kč) po částečném zániku pohledávky odpovídalo 2.570.560,- Kč na jistině (80,33 %) a 629.440,- Kč na příslušenství (19,67 %);
- u pohledávky č. 2 z celkem přihlášených 1.418.006.583,49 Kč (100 %) jistině ve výši 1.200.000.000,- Kč odpovídalo 84,63 % a příslušenství ve výši 218.006.583,49 Kč 15,37 %; podle tohoto poměru pak existující výši pohledávky (319.600.000,- Kč) po částečném zániku pohledávky odpovídalo 270.477.480,- Kč na jistině (84,63 %) a 49.122.520,- Kč na příslušenství (15,37 %);
- u pohledávky č. 3 není třeba žádné rozlišení činit, jelikož její výše je nulová.

13/ Bezdůvodné obohacení se pak rovná rozdílu mezi skutečně zaplacenou částkou na jistinu každé pohledávky a na příslušenství každé pohledávky a existující nezániklou jistinou a příslušenstvím každé pohledávky. Takto zjištěný rozdíl (přeplatek) činí:

- u pohledávky č. 1 celkem 172.900.000,- Kč (z toho na jistině 79.490.914,28 Kč a na příslušenství 93.409.085,72 Kč);
- u pohledávky č. 2 celkem 132.998.505,87 Kč (vše na příslušenství);
- u pohledávky č. 3 celkem 63.911.100,- Kč a 909.743,96 EUR.

Žalovaná se v řízení bránila poukazem na to, že:

1/ Žalovaná přihlásila pohledávky do vyrovnání v souladu s právními předpisy, přičemž žalobce nezpochybněl ani výši pohledávek, ani způsob jejich přihlášení. Věřitelé nejsou povinni ocenit při přihlášení předmět zajištění a podle výsledku ocenění rozlišovat v přihlášce zajištěné a nezajištěné části pohledávek. Takový postup by odporoval pravidlu vyjádřenému v § 60 odst. 1 písm. a/ ZKV. Povinnost oceňovat předmět zástavy se nepodává ani z rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 27. ledna

2000, sp. zn. 21 Cdo 297/99 (jde o usnesení uveřejněné pod číslem 16/2001 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek – dále jen „R 16/2001“), ve kterém Nejvyšší soud zdůraznil, že i oddělení věřitelé jsou povinni přihlásit své pohledávky do vyrovnání, čímž mimo jiné vyvrátil mylný názor, že oddělení věřitelé jsou povinni odlišit jakousi „zajištěnou“ a „nezajištěnou“ část pohledávky.

2/ Žalovaná pro potřeby ustanovení § 58 odst. 2 písm. d/ ZKV označila, do jaké maximální výše očekává uhrazení pohledávek z práva na oddělené uspokojení. Přitom je zřejmé, že v době přihlášení pohledávky do vyrovnání nelze přesně určit, kdy a do jaké míry bude pohledávka uspokojena z práva na oddělené uspokojení, a to tím spíše, že během vyrovnání ani po jeho skončení nemusí vůbec dojít k realizaci zástavního práva. Lze proto dovodit, že je na úvaze odděleného věřitele, jak odhadne maximální výši části pohledávky, která nebude uspokojena z práva na oddělené uspokojení a za kterou pak hlasuje ve vyrovnání (čemuž odpovídá i argumentace v usnesení o potvrzení vyrovnání).

3/ Ustanovení § 63 odst. 1 poslední věty ZKV, ve znění účinném od 25. října 2000, o zániku pohledávek není použitelné na vyrovnání povolené žalobci 15. září 2000, takže k zániku části pohledávek způsobem popsáním v žalobě nedošlo ani dojít nemohlo. Ostatně, označené ustanovení neupravuje následky v něm uvedené pro případy, kdy je veden spor o pravost, výši nebo způsob přihlášení pohledávky; sankcionuje pouze ty věřitele, kteří svou pohledávku nepřihlásili včas. Přitom odkazuje i na rozhodnutí (jde o rozsudek) Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 26. srpna 1999, sp. zn. 25 Co 406/99, uveřejněné v časopise Soudní rozhledy číslo 1, ročník 2000, podle kterého: „Pravomocné skončení vyrovnacího řízení má jiné právní následky pro pohledávky, které byly předmětem vyrovnacího řízení, a jiné pro ty, které jeho předmětem nebyly. Pohledávky, které byly předmětem vyrovnacího řízení, se uspokojují jen částkou, stanovenou ve vyrovnání, a povinnost dlužníka zaplatit neuhrazený zbytek zaniká (§ 63 odst. 1 cit. zák. /rozuměj ZKV/). Pohledávky, které předmětem vyrovnacího řízení nebyly, však nadále trvají. To vyplývá z ustanovení § 63 cit. zák. (rozuměj ZKV“), které nestanoví pro tyto pohledávky žádný zvláštní režim. Z toho tedy pak vysvítá, že po skončení vyrovnání je jejich osud stejný jako před jeho zahájením“.

4/ Rozhodčí nález ze dne 20. října 2004 je důsledkem sporu mezi mateřskou a dceřinou společností, účelově vyrobeného se záměrem oslabit procesní postavení žalované a není pro žalovanou závazný. Rozhodčím nálezem ze dne 8. prosince 2004, sp. zn. Rsp 160/04, naopak Rozhodčí soud při Hospodářské komoře České republiky a Agrární komoře České republiky zamítl žalobu společnosti VH vůči žalované.

Rozsudkem ze dne 28. ledna 2009, č. j. 26 C 20/2007-269, zamítl Obvodní soud pro Prahu 7 (jehož věcná příslušnost k projednání sporu byla založena usnesením Vrchního soudu v Praze ze dne 7. prosince 2006, č. j. Ncp 3090/2006-225) podanou žalobu v plném rozsahu (bod I. výroku) a rozhodl o nákladech řízení (bod II. výroku).

Soud dospěl po provedeném dokazování k závěru, že žaloba není po právu, když ani výkladem ustanovení § 63 odst. 1 ZKV ani z judikatury Nejvyššího soudu nelze dovodit, že by došlo „k zániku části pohledávek nezajištěných jak tvrdí žalobce a ve zbytku uhrazením v rámci vyrovnacího řízení“. Podle soudu „jde o vytrhávání z kontextu u těchto smluv určitých pasáží, kde se jen obecně stanoví případy nezajištění pohledávek a dalšího postupu ohledně nich, stejně jako ze smluv o postoupení pohledávek o nezajištění části ze všech tří výše citovaných pohledávek. Naopak jsou prohlášení těchto společností žalobce o tom, že nejsou si vědomy toho, že by měly vady. Byl dán z jejich strany slib plnit za žalobce na tyto pohledávky příslušná plnění. Ostatně, Krajský soud v Ostravě shledal rovněž pohledávky za žalobcem po právu a nebyla tato záležitost žalobcem tehdy zpochybněna, takže je otázkou, zda a kdy došlo u žalobce k opačným závěrům o vzniku bezdůvodného obohacení na jeho úkor plněním v rámci řízení o vyrovnání. Smyslem zákona o vyrovnání je právní jistota v jeho třech probíhajících fázích, na které nemůže vydělat ani dlužník ani věřitel“.

K odvolání žalobce Městský soud v Praze rozsudkem ze dne 24. června 2009, č. j. 18 Co 207/2009-306, potvrdil rozsudek soudu prvního stupně (první výrok) a rozhodl o nákladech odvolacího řízení (druhý výrok).

Odvolací soud vyšel z ustanovení § 57 odst. 1 a § 59 ZKV, maje s odvoláním na rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 28. února 2007, sp. zn. 29 Odo 1756/2006 (jde o rozhodnutí uveřejněné v časopise Soudní judikatura číslo 6, ročníku 2007, pod číslem 94) za určující podobu těchto ustanovení ve znění účinném k 15. září 2000.

Následně uzavřel, že podle výsledků provedeného dokazování žalobce jako dlužník ve vyrovnacím řízení neuplatnil žádný nesouhlas či námitky proti pohledávkám, které právní předchůdkyně žalované přihlásila do vyrovnání jako plně zajištěné s právem na oddělené uspokojení. Nedostatek žalobcovy obrany ve vyrovnacím řízení měl za následek jejich uznání dlužníkem (rozuměj opět žalobcem) ve smyslu § 57 odst. 1 ZKV v tom smyslu, že v rozsahu přihlášeném do vyrovnacího řízení existovaly v kvalitě i kvantitě odpovídající přihlášce. Vydal-li proto Krajský soud v Ostravě následně rozhodnutí o potvrzení vyrovnání (ze dne 3. srpna 2001, sp. zn. 35 Kv 1/2000) týkající se nepřednostních pohledávek, je podle odvolacího soudu zřejmé, že toto rozhodnutí vycházelo ze zjištění soudu o tom, které pohledávky jsou přednostní a byly již zaplacené, a které je třeba jako nepřednostní vypořádat v rozsahu 30 % uspokojení. Z uvedeného podle odvolacího soudu vyplývá, že v daném případě se žalobce nepřipustně domáhá reparace výsledků vyrovnacího řízení plynoucích z výše označeného usnesení Krajského soudu v Ostravě, byť je jím jako účastník ve vztahu k žalované vázán (§ 159a odst. 1 zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu - dále též jen „o. s. ř.“). Stejně tak je pravomocným rozhodnutím konkursního soudu vázán i soud v tomto řízení, ve kterém se žalobce domáhá jiného právního posouzení věřitelem přihlášených pohledávek, k čemuž však tento soud není oprávněn (§ 159a odst. 4 o. s. ř.). Žalobce by proto mohl jako bezdůvodné obohacení ve smyslu ustanovení § 63 ZKV požadovat po žalovaném pouze tu část pohledávek, kterou by žalované nebo některému z jejich právních předchůdců zaplatil mimo rámec proběhnuvšího vyrovnacího řízení, což ale nebylo součástí žalobních tvrzení. Žalobce se však nemůže domáhat vrácení těch pohledávek, které věřitel úspěšně uplatnil ve vyrovnacím řízení, v jehož rámci byly vypořádány, uzavřel odvolací soud.

Žalobce podal proti rozsudku odvolacího soudu dovolání, jehož přípustnost opírá o ustanovení § 237 odst. 1 písm. c/ o. s. ř., namítaje, že jsou dány dovolací důvody uvedené v § 241a odst. 2 o. s. ř., tedy, že řízení je postiženo vadou, která mohla mít za následek nesprávné rozhodnutí ve věci (odstavec 2 písm. a/) a že napadené rozhodnutí spočívá na nesprávném právním posouzení věci (odstavec 2 písm. b/) a požaduje, aby Nejvyšší soud zrušil rozhodnutí soudů obou stupňů a věc vrátil soudu prvního stupně k dalšímu řízení.

Zásadní právní význam napadeného rozhodnutí přisuzuje dovolatel řešení otázky:

- 1/ zda se uznání dluhu týká i jeho zajištění,
- 2/ zda je třeba odlišit okamžik uznání a následný zánik pohledávky,
- 3/ zda zákonná fikce uznání dluhu zakládá vyvratitelnou či nevyvratitelnou domněnku existence pohledávky,
- 4/ zda je dlužník povinen namítat v rámci vyrovnání veškeré okolnosti týkající se pohledávek, včetně jejich zajištění, byť by to bylo v dlužníkův neprospěch,
- 5/ významu závaznosti rozhodnutí ve vyrovnacím řízení,
- 6/ zda je zapotřebí vypořádat se v odůvodnění s jinými pravomocnými rozhodnutími, jež dospěla k opačnému závěru a
- 7/ zda je zapotřebí poskytnout účastníkům pro případ odlišného právního posouzení poučení a vypořádat se se všemi argumenty, z nichž žalobce odvozuje svůj nárok.

V rovině právního posouzení věci dovolatel namítá, že:

1/ Odvolací soud založil své úvahy nesprávně na fikci uznání nároku ve vyrovnání ve smyslu § 57 odst. 1 ZKV. Dovolatel však mohl popírat jen pravost nebo výši pohledávek, k čemuž neměl důvod. Z důvodu, se kterým spojuje zánik pohledávek (že nebyly řádně přihlášeny v nezajištěné části) je však ani nemohl popřít. Fikce uznání přitom nastala ke dni právní moci (usnesení o) povolení vyrovnání, kdežto tvrzený zánik pohledávek nastal později, ke dni právní moci (usnesení o) potvrzení vyrovnání, což odvolací soud nezohlednil. Fikce uznání plynoucí ze zákona pak již vůbec nemůže mít vliv na zánik nároku na příslušenství pohledávky dle ustanovení § 53 odst. 2 ZKV (s kteroužto námitkou žalobce se odvolací soud nevyřadil).

2/ Odvolací soud podle dovolatele dále opomněl, že uznání zakládá ve smyslu ustanovení § 133 o. s. ř. pouze vyvratitelnou domněnku existence pohledávky a postup žalobce v řízení směřoval právě k vyvrácení této domněnky. K úvaze odvolacího soudu, že pohledávky byly uznány a žalobcovy námitky jsou nepřijatelnou reparací vyrovnacího řízení, dovolatel poukazuje na to, že rozhodnutí vydaná ve vyrovnacím řízení se nezabývají počtem, výší, důvodem a druhem přednostních pohledávek a nadto v pravém smyslu slova nejde o rozhodnutí ve věci samé.

3/ Vedle účelu zákona o konkursu a vyrovnání a cíle vyrovnání, jak jsou definovány v § 1 odst. 1 a § 2 odst. 3 ZKV, je dalším cílem vyrovnání dlužníkovo oddlužení, aby mohl pokračovat v podnikání. Proto je zákonem upraven způsob zániku pohledávek přihlášených do vyrovnání v té části, k jejímuž splnění nebyl dlužník zavázán podle obsahu vyrovnání. V rozporu s cílem a účelem právní úpravy vyrovnání by bylo, kdyby nezánikaly pohledávky nepřihlášené do vyrovnání, neboť smysl vyrovnání by tím byl zcela popřen. Pro věřitele by totiž bylo výhodné nepřihlásit pohledávku do vyrovnání, což by zakotvovalo nerovnost mezi dlužníkovými věřiteli. Stejný význam pak podle dovolatele musí mít vadné přihlášení pohledávek (jako v této věci), na které se pak hledí, jako kdyby nebyly přihlášeny. Jelikož je nepochybné, že pohledávky nepřihlášené žalobcem do vyrovnání zanikly 14. prosince 2001, je nepochybné i to, že zanikly pohledávky přihlášené právními předchůdci žalované jako zajištěné a to v části, kterou nekrylo zajištění (v níž byly přihlášeny vadně).

4/ Oddělený věřitel hlasuje při vyrovnacím jednání jen za tu část pohledávky, která nebude uhrazena z práva na oddělené uspokojení (§ 58 odst. 2 písm. d/ ZKV), z čehož vyplývá, že věřitel je povinen označit, které pohledávky považuje za zajištěné a v jaké výši. Nepřihlásil-li věřitel včas část pohledávky jako nezajištěnou, tedy nepřednostní, je třeba na ni hledět, jako kdyby nebyla vůbec přihlášena, a vztahuje se tak na ni režim ustanovení § 63 odst. 1 ZKV. Opačný výklad by opět odporoval účelu a smyslu vyrovnání. Přitom ocenění zajištění, respektive určení výše pohledávek, která je zajištěna, musí být objektivně přijatelné a přezkoumatelné; jinak by libovůle odděleného věřitele znevýhodňovala věřitele ostatních, také nezajištěných, pohledávek.

5/ Dovolatel (stejně jako v řízení před soudem prvního stupně) připouští, že zákon nestanoví povinnost věřitele ocenit zajištění znaleckým posudkem, ale pokud tak neučiní, musí nést nepříznivé důsledky svého dispozitivního subjektivního chování; potud opět poukazuje na usnesení Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 435/99 a (analogicky) na R 72/2005. Není podstatné, že Krajský soud v Ostravě ani žalobce (jako dlužník) nenamítali ve vyrovnacím řízení nedostatečnost zajištění, když oddělení věřitelé stojí mimo vyrovnací řízení (jejich pohledávky nejsou řešeny v rozhodnutích o vyrovnání). Zjistí-li oddělený věřitel, že zajištění nepokryje jeho pohledávku, je povinen přihlásit příslušnou část pohledávky jako nepřednostní; soud vychází z prohlášení odděleného věřitele, které není povinen přezkoumávat. Důsledky svého dispozitivního jednání nese sám věřitel. Vzhledem k následkům, které mají nečinnost nebo vadné úkony zajištěného věřitele ve vyrovnacím řízení, je logické, že dlužník nemá právo popírat pohledávky co do zajištění, ani důvod upozorňovat věřitele na jeho chyby.

6/ I kdyby na takto přihlášenou pohledávku mohlo být nahlíženo jako na „včas a řádně přihlášenou“ (což dovolatel popírá), pak by šlo o pohledávku nepřednostní, nezajištěnou. V takovém případě lze aplikovat ustanovení § 63 odst. 1 věty první ZKV, podle kterého zaniká ta část závazku, k jejímuž plnění nebyl dlužník povinen podle obsahu vyrovnání, a sporné pohledávky (jejich část) by zanikly i z tohoto důvodu.

7/ Soudy obou stupňů dospěly k nesprávnému právnímu názoru také proto, že se nezabývaly celou žalobcovou argumentací, konkrétně tou její částí, která brojí proti úrokům hrazeným (přes

ustanovení § 53 odst. 2 ZKV) za dobu po právní moci (usnesení o) povolení vyrovnání.

V rovině tvrzených vad řízení dovolatel namítá, že:

1/ Odvolací soud potvrdil rozhodnutí soudu prvního stupně na základě zcela odlišné a překvapivé argumentace o uznání pohledávek, s níž účastníky neseznámil, přičemž argumenty soudu prvního stupně se nezabýval. Tím podle dovolatele porušil zásadu dvouinstančnosti řízení, čímž ve svých důsledcích zasáhl do žalobcova práva na spravedlivý proces ve smyslu článků 36 odst. 1 a 38 odst. 2 Listiny základních práv a svobod; potud dovolatel odkazuje na rozhodnutí Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 129/06 (jde o náleze ze dne 22. října 2008).

2/ Soudy obou stupňů se nezabývaly celou žalobcovou argumentací, konkrétně tou její částí, která brojí proti úrokům hrazeným (přes ustanovení § 53 odst. 2 ZKV) za dobu po právní moci (usnesení o) povolení vyrovnání.

3/ Soudy obou stupňů se nedostatečně vypořádaly s tím, že existuje pravomocné rozhodnutí s účinky rozsudku, a to náleze rozhodčího soudu ze dne 20. října 2004.

Žalovaná ve vyjádření navrhuje dovolání zamítnout, opakujíc výhrady, jež vznesla v rámci svého vyjádření v řízení před soudem prvního stupně, tak jak jsou reprodukovány výše jako body 1/ až 4/ tohoto vyjádření.

Rozhodné znění občanského soudního řádu pro dovolací řízení (do 30. června 2009) se podává z bodu 12., části první, článku II. zákona č. [7/2009](#) Sb., kterým se mění zákon č. [99/1963](#) Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony.

Nejvyšší soud shledává dovolání přípustným dle § 237 odst. 1 písm. c/ o. s. ř. pro zodpovězení otázky, jakým způsobem se uspokojuje oddělený věřitel, jenž přihlásil pohledávku do vyrovnání s právem na oddělené uspokojení, po skončení vyrovnání; v tomto ohledu jde o věc dovolacím soudem dosud neřešenou.

Skutkový stav věci, jak byl zjištěn soudy nižších stupňů, dovoláním nebyl (a se zřetelem ke způsobu, jímž byla založena přípustnost dovolání, ani nemohl být) zpochybněn a Nejvyšší soud z něj při dalších úvahách vychází.

Nejvyšší soud se věcí zabýval nejprve v rovině právního posouzení věci odvolacím soudem.

Právní posouzení věci je obecně nesprávné, jestliže odvolací soud posoudil věc podle právní normy, jež na zjištěný skutkový stav nedopadá, nebo právní normu, sice správně určenou, nesprávně vyložil, případně ji na daný skutkový stav nesprávně aplikoval.

Nejvyšší soud úvodem podotýká, že v důvodech rozsudku velkého senátu občanskoprávního a obchodního kolegia Nejvyššího soudu ze dne 8. září 2010, sp. zn. 31 Cdo 1693/2008, uveřejněného pod číslem 34/2011 Sbírkou soudních rozhodnutí a stanovisek (dále jen „R 34/2011“), ve věci, které se dovolatel účastnil jako žalovaný a jež se shodou okolností týkala přímo dovolatelova vyrovnání, se především přihlásil k závěrům, jež zformuloval ve výše označeném rozsudku sp. zn. 29 Odo 1756/2006; tam uzavřel, že pro posouzení, v jakém znění má být na vyrovnací řízení použito ustanovení § 63 odst. 1 ZKV (zda ve znění účinném před 25. říjnem 2000 nebo od tohoto data), je určující, kdy bylo vydáno usnesení o povolení vyrovnání.

Z výše řečeného plyne, že pro další úvahy Nejvyššího soudu o účincích povolení, potvrzení a skončení dlužníkovy (dovolatelova) vyrovnání je rozhodný výklad zákona o konkursu a vyrovnání ve znění účinném do 24. října 2000, tj. naposledy ve znění zákona č. [214/2000](#) Sb.

Podle ustanovení § 46 ZKV dlužník, u kterého jsou dány podmínky pro prohlášení konkursu, může

podat u soudu příslušného ke konkursu (§ 3 odst. 1) návrh na vyrovnání. Soud projedná návrh, jen nebyl-li už prohlášen konkurs (odstavec 1). V návrhu uvede dlužník, jaké vyrovnání nabízí. Může přitom nabídnout vyrovnání formou nové emise akcií nebo jiných cenných papírů emitovaných dlužníkem nebo i nepeněžní formou, například vydáním části aktiv, jež bezprostředně nesouvisí s vlastní podnikatelskou činností dlužníka. Osoby ochotné zavázat se za splnění vyrovnání jako spoludlužníci nebo ručitelé musí návrh spolupodepsat. Není-li vypořádáno společné jmění manželů, musí návrh podepsat i manžel dlužníka na důkaz, že souhlasí s použitím veškerého majetku z nevypořádaného společného jmění k účelu vyrovnání. Všechny podpisy musí být úředně ověřeny (odstavec 2).

Z ustanovení § 52 odst. 2 písm. f/ ZKV plyne, že povolení vyrovnání má mimo jiné i ten účinek, že u pohledávek zahrnutých do vyrovnání nastávají účinky uznání závazku dlužníkem.

Dle ustanovení § 53 odst. 2 ZKV z vyrovnání jsou vyloučeny úroky včetně úroků z prodlení ode dne, kdy povolení vyrovnání nabylo právní moci, a právo na ně zaniká dnem, kdy právní moci nabylo usnesení o potvrzení vyrovnání.

Ustanovení § 57 odst. 1 ZKV dále určuje, že správce zapíše přihlášky do seznamu v tom pořadí, v jakém došly soudu, a to odděleně přihlášky přednostních pohledávek od ostatních. Přihlášené pohledávky přezkoumá podle obchodních knih a jiných písemností. Soud si vyžádá vyjádření dlužníka, zda jednotlivé pohledávky uznává. Popírá-li dlužník pohledávku, musí pro to uvést důvody. Nevyjádří-li se dlužník ve lhůtě dané správcem, platí, že pohledávku uznává; uznání pohledávky platí i v případě, že bude do tří let prohlášen konkurs na dlužníkův majetek.

Z ustanovení § 58 odst. 2 ZKV se podává, že při vyrovnacím jednání (§ 50 odst. 3 písm. b/) soud zjistí, kteří věřitelé jsou ochotni přijmout návrh na vyrovnání. O právu hlasovat platí obdobně ustanovení § 38 s těmito odchylkami: (...) d/ oddělení věřitelé (§ 28) hlasují jen za tu část pohledávky, která nebude uhrazena z práva na oddělené uspokojení (§ 28).

Podle ustanovení § 60 odst. 1 písm. a/ ZKV soud usnesením vyrovnání potvrdí, jestliže je mimo jiné splněna i ta podmínka, že nároky osob oprávněných požadovat vyloučení věci, nároky oddělených věřitelů (§ 28) a nároky na poskytnutí výživy nejsou vyrovnáním dotčeny.

Dle ustanovení § 63 ZKV nabylo-li usnesení o potvrzení vyrovnání právní moci a dlužník úplně a včas své povinnosti podle něho splnil, zaniká jeho povinnost splnit věřitelům část závazku, k jejímuž plnění nebyl povinen podle obsahu vyrovnání, a to i tehdy, jestliže hlasovali proti přijetí vyrovnání nebo se hlasování nezúčastnili (odstavec 1). Na základě pravomocného usnesení o potvrzení vyrovnání pro pohledávku zapsanou do seznamu přihlášek lze vést výkon rozhodnutí s výjimkou případů popření pohledávky dlužníkem nebo správcem. Výkonem rozhodnutí mohou být proti dlužníkovi vymáhány i náklady řízení, jež byly určeny ve vyrovnání, nebyly-li zaplacený nebo zajištěny ve lhůtě k tomu stanovené (§ 61 odst. 1 písm. c/) [odstavec 4].

Prostřednictvím R 34/2011 (na něž v podrobnostech odkazuje) dále Nejvyšší soud sjednotil rozhodovací praxi soudů v závěru, podle kterého splněním potvrzeného vyrovnání podle zákona o konkursu a vyrovnání zanikla dlužníku povinnost plnit neuspokojený závazek i ohledně pohledávky, kterou věřitel do vyrovnání nepřihlásil; k tomu výslovně dodal, že to platí i pro vyrovnání povolená v době do 24. října 2000.

V R 34/2011 Nejvyšší soud též vysvětlil (odkazuje v literatuře na dílo Zoulík, F.: Zákon o konkursu a vyrovnání. Komentář. 3. vydání, Praha, C. H. Beck 1998 /dále jen „Zoulík, 3. vydání“/, str. 210-211), že k základním rysům vyrovnání, odlišujícím je od konkursu a vzniklého (historicky) jako způsob řešení dlužníkovy úpadku vylučující nebo alespoň omezující negativa řešení dlužníkovy úpadku

konkursem, patří (má patřit) rychlost řízení (ve srovnání s konkursem), určitost uspokojení věřitelů (jak z hlediska míry uspokojení, tak z hlediska termínů a z hlediska zajištění plnění) a zánik neuspokojených zbytků pohledávek, který umožňuje, aby dlužník opětovně působil v hospodářském životě nezátížen břemenem vymahatelných závazků.

A konečně, R 34/2011 se přihlašuje též k závěrům zformulovaným v R 16/2001, podle kterých na výzvu soudu podle ustanovení § 50 odst. 3 písm. c/ ZKV jsou povinni přihlásit k vyrovnání ve lhůtě v ní uvedené své pohledávky všichni věřitelé dlužníka, tedy i oddělení věřitelé a věřitelé přednostních pohledávek.

V takto ustaveném právním a judikatorním rámci Nejvyšší soud k jednotlivým právním otázkám rozhodným pro dovolací přezkum uvádí následující:

1/ K uznání závazku.

Zjednodušeně řečeno je vyrovnání svou podstatou hromadnou dohodou dlužníka s věřiteli o způsobu vypořádání jeho závazků. Proto zákon o konkursu a vyrovnání konstruuje účinky uznání závazku dlužníkem (ve smyslu ustanovení § 558 zákona č. 40/1964 Sb., občanského zákoníku - dále též jen „obč. zák.“ nebo § 323 obch. zák.) nikoli až ve spojení s přezkoumáním přihlášek pohledávek zařazených na seznam (§ 57 odst. 1 ZKV), jak dovozuje odvolací soud, nýbrž již ve vztahu k těm pohledávkám, které dlužník zahrnul do návrhu na vyrovnání (§ 46 ZKV), a to jakmile soud vyrovnání povolí (jakmile nastanou účinky usnesení o povolení vyrovnání); srov. ustanovení § 52 odst. 2 písm. f/ ZKV. Srov. k tomu v literatuře např. Zoulík, 3. vydání, str. 228 nebo Steiner, V.: Zákon o konkursu a vyrovnání. Komentář. 2. vydání. Linde Praha, a. s., Praha 1996 (dále jen „Steiner, 2. vydání“), str. 264. Vzhledem k tomu, že rozsah pohledávek zahrnutých do vyrovnání dlužníkem při podání návrhu na vyrovnání může být užší, než rozsah pohledávek následně přihlášených do vyrovnání věřiteli, konstruuje zákon o konkursu a vyrovnání (v § 57 odst. 1) účinky uznání pohledávky dlužníkem také z výslovného projevu dlužníka, že pohledávku uznává (§ 57 odst. 1 věta třetí ZKV) nebo z dlužníkovy nečinnosti (z toho, že se dlužník ve smyslu § 57 odst. 1 věty páté ZKV nevyjádří k přihlášené pohledávce ve lhůtě dané správcem). V literatuře se takovému uznání přisuzují účinky nevyvratitelné domněnky (srov. opět Steiner, 2. vydání, str. 281); v dalším průběhu vyrovnacího řízení totiž dlužník nemůže takový účinek zvrátit a pravomocné usnesení o potvrzení vyrovnání pro takto uznanou pohledávku zapsanou do seznamu přihlášek je ve spojení s tímto seznamem exekučním titulem (srov. § 63 odst. 4 ZKV). Takový exekuční titul se ovšem může prosadit nad rámec kvóty přiřčené věřitelům podle potvrzeného vyrovnání, jen nebylo-li soudem potvrzené vyrovnání splněno (srov. § 63 odst. 3 a § 64 ZKV) nebo stalo-li se neúčinným či neplatným (srov. § 65 ZKV). Při splnění vyrovnání totiž nastávají účinky předjímané ustanovením § 63 odst. 1 ZKV (povinnost dlužníka splnit věřitelům část závazku, k jejímuž splnění nebyl povinen podle obsahu vyrovnání, tím zanikla).

Jinak řečeno, jestliže věřitelé včas a řádně obdrží na úhradu svých osobních pohledávek vůči osobnímu dlužníku ve vyrovnání určenou kvótu, zaniká povinnost dlužníka plnit na osobní pohledávku ve zbyvajícím rozsahu.

Takový účinek ovšem nevyovídá ničeho o vlivu potvrzeného a splněného vyrovnání na práva oddělených věřitelů, o nichž je zřejmé, že mohou (mají) být uplatňována i po skončení vyrovnání (srov. § 60 odst. 1 písm. a/ ZKV). Výše uvedené závěry sice předznamenávají osud práv oddělených věřitelů, usnesení o povolení, potvrzení a skončení vyrovnání však tato práva neřeší; proto je již na tomto základě zjevně nesprávný závěr odvolacího soudu o tom, že žalobce se nepřipustně domáhá reparace výsledků vyrovnacího řízení plynoucích z rozhodnutí o potvrzení vyrovnání. Kdyby mělo platit (jak argumentuje dovolatel), že pohledávka žalované v nezajištěném rozsahu zanikla splněním potvrzeného vyrovnání ve smyslu § 63 odst. 1 ZKV, pak by žalobou uplatněný nárok nebyl „nepřipustnou reparací výsledků vyrovnacího řízení“, nýbrž logickým krokem plynoucím z naplnění

účinků splněného vyrovnání. Argument, podle kterého je výrok pravomocného usnesení o potvrzení vyrovnání závazný pro dlužníka (ve smyslu ustanovení § 159a odst. 1 o. s. ř., na usnesení přiměřeně aplikovatelného dle § 167 odst. 2 o. s. ř.), k závěru, že žaloba není důvodná, nevede, není-li ozřejmeno, v čem se taková závaznost má projevit při posouzení, zda oddělený věřitel po skončení vyrovnání prosazoval právo na uspokojení své pohledávky v souladu se zákonem o konkursu a vyrovnání.

2/ K právu na oddělené uspokojení ve vyrovnání.

Podle ustanovení § 28 odst. 1 ZKV věřitelé pohledávek, které byly zajištěny zástavním právem, zadržovacím právem, omezením převodu nemovitosti, převodem práva dle § 553 občanského zákoníku nebo postoupením pohledávky dle § 554 občanského zákoníku (dále jen „oddělení věřitelé“), mají právo, aby jejich pohledávka byla uspokojena ze zpeněžení věci, práva nebo pohledávky, jimiž byla zajištěna.

Ve smyslu ustanovení § 60 odst. 1 písm. a/ ZKV je jednou z podmínek potvrzení vyrovnání také to, že nároky oddělených věřitelů ve smyslu § 28 ZKV nejsou vyrovnáním dotčeny. Ve spojení s textem § 28 odst. 1 ZKV z uvedeného plyne, že tím nárokem odděleného věřitele, který nemůže být dotčen vyrovnáním, je „právo odděleného věřitele, aby jeho pohledávka byla uspokojena ze zpeněžení věci, práva nebo pohledávky, jimiž byla zajištěna“. Mezi oddělené věřitele přitom patří i věřitelé pohledávek, které byly zajištěny zástavním právem (mezi takové věřitele patřili ve vyrovnání právní předchůdci žalované). Právem zástavního věřitele coby věřitele odděleného, které nemůže být dotčeno vyrovnáním, je ve světle řečeného „právo zástavního věřitele, aby jeho pohledávka byla uspokojena ze zpeněžení zástavy“ (v konkrétním případě tvořené nemovitostmi).

Rozsah práv zástavního věřitele ve vyrovnání, jak byla popsána v předchozím odstavci, je zjevný tam, kde zástavní věřitel není osobním (nýbrž pouze zástavním) věřitelem dlužníka ve vyrovnání (tedy, je-li dlužník pouze zástavním dlužníkem a nikoli osobním dlužníkem tohoto věřitele). I v takovém případě má zástavní věřitel vůči (jen) zástavnímu dlužníku (jenž „ručí“ pouze zástavou) peněžitou pohledávku, kterou zástavní věřitel vymáhá (může vymáhat) po zástavním dlužníku s omezením daným právě tím, že uspokojení peněžitého nároku zástavního věřitele lze vynutit jen zpeněžením majetku sloužícího jako zástava. V literatuře srov. k tomu např. Bureš, J. - Drápal, L.: Zástavní právo v soudní praxi, 2. vydání, Praha, C. H. Beck 1997, str. 16 a 17, a v rozhodovací praxi soudů např. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 29. listopadu 2005, sp. zn. 29 Odo 396/2003, uveřejněný pod číslem 31/2007 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek, usnesení Nejvyššího soudu ze dne 29. dubna 1997, sp. zn. 2 Cdon 1612/96, uveřejněné pod číslem 30/1998 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek a usnesení Nejvyššího soudu ze dne 18. prosince 1997, sp. zn. 2 Cdon 967/97, uveřejněné pod číslem 46/1998 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek.

Podstata věci se ovšem nemění (což v argumentační rovině uniklo účastníkům sporu i oběma soudům) ani tehdy, je-li zástavní věřitel současně osobním věřitelem dlužníka ve vyrovnání (tedy, je-li dlužník jak osobním dlužníkem, tak zástavním dlužníkem /majitelem zástavy/ tohoto věřitele).

Zástavní věřitel, který je i osobním věřitelem dlužníka (jenž je současně dlužníkem zástavním) ve vyrovnacím řízení vedeném podle zákona č. [328/1991](#) Sb., má po skončení vyrovnání splněného dlužníkem jen právo na uspokojení osobní pohledávky ze zástavy, nikoli již z jiného dlužníkového majetku. Osobní závazek dlužníka vůči tomuto věřiteli zanikl v rozsahu, v němž dlužník nebyl k jeho plnění povinen podle obsahu vyrovnání (stejně jako ostatní dlužníkovy osobní závazky), splněním potvrzeného vyrovnání (§ 63 odst. 1 ZKV). Vyrovnáním „nedotčena“ zůstala pouze „zástavní pohledávka“.

Po splnění potvrzeného vyrovnání dlužníkem (žalobcem) tedy zástavní věřitel (žalovaná, respektive

její právní předchůdci), jenž byl i osobním věřitelem dlužníka, mohl po dlužníku, jenž byl jeho osobním i zástavním dlužníkem, požadovat pouze uspokojení osobní pohledávky v rozsahu odpovídajícím maximálně hodnotě zástavy (až do výše výtěžku zpeněžení zástavy). Srov. k tomu v literatuře opět Steiner, 2. vydání, str. 288 až 290.

V tomto ohledu navazuje vyložená právní úprava i na historický vývoj úpravy konkursního práva na území České republiky.

Postavení odděleného věřitele ve vyrovnání řešilo obdobným způsobem již císařské nařízení č. 337/1914 ř. z., kterým se zavádí řád konkursní, vyrovnací a odpůrcí (dále též jen „císařské nařízení“), recipované Československou republikou a platné na jejím území až do 1. dubna 1931, kdy nabyt účinnosti zákon č. 64/1931 Sb. z. a n., kterým se vydávají řády konkursní, vyrovnací a odpůrcí (dále též jen „konkursní řád“). Srov. v tomto ohledu v císařském nařízení § 11, § 46 a § 53 vyrovnacího řádu a v konkursním řádu pak § 13, § 47 odst. 1 a § 54 odst. 1 vyrovnacího řádu. Označená ustanovení císařského nařízení pak byla v intencích závěrů zformulovaných výše předmětem výkladu v rozhodnutích uveřejněných ve Sbírce rozhodnutí nejvyšších stolic soudních Čs. republiky, kterou uspořádal Dr. F. Vážný (dále jen „Vážný“), pod čísly 3420, 5584 a 6673. Právní úprava vyrovnání podle císařského nařízení i konkursního řádu se od právní úpravy vyrovnání obsažené v zákoně o konkursu a vyrovnání lišila jen v tom, že oddělení věřitelé nebyli povinni přihlašovat se do vyrovnání (srov. Vážný 3420) a že v rozsahu převyšujícím splněnou vyrovnací kvótu měla osobní pohledávka věřitele povahu naturální obligace (nezanikala, ale došlo jen k jejímu oslabení); srov. opět Vážný 3420 a 5584.

Právní posouzení věci odvolacím soudem tudíž správné není.

3/ K úročení pohledávek podrobených vyrovnání.

Dovolání je opodstatněné i v tom, že soudy nižších stupňů se nezabývaly argumentací dovolatele ohledně úročení pohledávek žalovanou. Z ustanovení § 53 odst. 2 ZKV je přitom zjevné, že úroky, včetně úroků z prodlení, ode dne, kdy povolení vyrovnání nabylo právní moci, jsou z vyrovnání vyloučeny a že právo na ně zaniká dnem, kdy nabylo právní moci usnesení o potvrzení vyrovnání. Tento účinek samozřejmě postihuje všechny osobní pohledávky, včetně těch, k nimž věřitelé uplatnili i právo na oddělené uspokojení.

Jinak řečeno, je-li osobní pohledávka zástavního věřitele vůči osobnímu dlužníku, jenž je současně zástavním dlužníkem, podle stavu ke dni, kdy nabylo právní moci usnesení o povolení vyrovnání takovému dlužníku, nižší než hodnota zástavy, která ji zajišťuje, nelze částku, o kterou výtěžek zpeněžení zástavy převyšuje takto určenou pohledávku, použít na úhradu úroků a úroku z prodlení, které měly přirůst k zajištěné pohledávce v době od právní moci usnesení o povolení vyrovnání; právo na toto příslušenství zaniklo všem věřitelům vůči dlužníku dnem právní moci usnesení o potvrzení vyrovnání (které bylo následně i splněno).

Právní posouzení věci odvolacím soudem (tak) neobstojí ani v tomto ohledu.

Nejvyšší soud proto, aniž nařizoval jednání (§ 243a odst. 1 věta první o. s. ř.), napadený rozsudek a spolu s ním ze stejných důvodů i rozsudek soudu prvního stupně zrušil a věc vrátil soudu prvního stupně k dalšímu řízení (§ 243b odst. 3 věta druhá o. s. ř.).

Vzhledem k tomu, že rozhodnutí soudů obou stupňů neobstála již v rovině právní, pokládal Nejvyšší soud za nadbytečné zabývat se i existencí dovolatelem tvrzených vad řízení. Tyto námítky dovolatele vezme v další fázi řízení v potaz soud prvního stupně. Ten bude také věnovat náležitou pozornost požadavkům kladeným na obsah písemného vyhotovení rozsudku v ustanovení § 157 odst. 2 o. s. ř.

(zdroj: www.nsoud.cz)

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Reorganizace](#)
- [Soudní poplatky \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Spotřebitel \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Správa společné věci \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Správní řízení \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Vylučovací žaloba \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Promlčení, insolvence](#)
- [Nepřiměřená délka řízení \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Výše výživného \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Výživné \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Započtení pohledávek \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)